Bindal kommune
Rådhuset
7980 Terråk

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/241
Deres ref: 2017/406
Vår dato: 12.01.2018
Deres dato: 08.01.2018
Arkivkode: 434.11

Tillatelse til skadefelling av gaupe - deler av Bindal og Nærøy kommuner

Fylkesmannen viser til søknad av 08.01.2018 fra Bindal kommune om tillatelse til skadefelling av gaupe.

Vedtak
Fylkesmannen gir med dette tillatelse til skadefelling av én gaupe i deler av Bindal og Nærøy kommuner fra og med 12.01.2018 til og med 29.01.2018.

For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Fylkesmannen fra viltlovens § 21 og tillater bruk av inntil to snøskutere for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe.

Tillatelsen gjelder med tilhørende vilkår nederst i dette brevet.

Grunnlaget for avgjørelsen
Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet har i vedtak av 01.06.2017 fastsatt en kvote på 2 betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland i perioden 01.06.2017-15.02.2018. Av denne kvoten er det så langt ikke felt noen dyr.

Skadefelling er et tiltak for å avhjelpe akutte skadesituasjoner i beitesesongen. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan. Rovviltnemnda sluttbehandlet revidert forvaltningsplan for rovvilt den 20. mars i år.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det fastsatt følgende forvaltningsprinsipper for gaupe:

2.2.2 (…) Vedtatte regionale bestandsmål for gaupe skal oppnås innenfor hele Nordlands fastland.

2.2.3 Prioriterte beiteområder: (…) Innenfor byrdefordelingsområde for gaupe er både beitedyr og gaupe prioritert.

2.2.5 Sauedrift, tamreindrift og andre produksjoner basert på utmarksbeite i byrdefordelingsområdet for gaupe må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Tapsforebyggende tiltak skal prioriteres til beitebrukere innenfor byrdefordelingsområdet ut fra skadeomfang, skadepotensiale og muligheter for tilpasninger.

2.4.1 Det regionale bestandsmålet for gaupe kan oppnås innenfor hele Nordlands fastland.
2.4.2 Bestanden skal holdes nærmest mulig bestandsmålet og mest mulig spredt i fylket, ved målstyrt bruk av jaktkvoter.
2.4.3 Byrdefordeling: Det skal legges stor vekt på at familiegrupper av gaupe skal spres, slik at byrden for beitebrukerne fordeles. Ingen reinbeitedistrikt skal ha mer enn to familiegrupper av gaupe per år. Små distrikt skal ikke ha mer enn en familiegruppe per år. Med små distrikt menes i denne sammenhengen: Skjomen, Frostisen, Duokta, Balvatn, Hestmannen/Strandtindene, Ildgruben og Byrkije. Prinsippet om byrdefordeling forutsetter at det åpnes for kvotejakt, selv om det bidrar til at det tar lengre tid før bestandsmålene nås.
2.4.4 Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i hele fylket. Dette skal bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og til byrdefordeling for saue- og reindriftsnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd skal det åpnes for en begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelige tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og fordeling.
2.4.5 Utenfor fastlandet skal det åpnes for kvotefri jakt.
2.4.6 Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. gaupebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.

Rovviltforskrifta § 9 slår fast at felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

a) områdets betydning som beitemark,
b) skadenes omfang og utvikling,
c) potensialet for framtidige skader,
d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Gaupebestanden i Nordland
Siste rapport om gaupe fra overvåkingsprogrammet er NINA Rapport 1370 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2017.*
Vi viser også til vurderinger gjort i Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av 01.06.2017 og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

I region 7 (Nordland) er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av gaupe. Det er i den siste treårsperioden (2015-2017) registrert gjennomsnittlig 6 årlige ynglinger i fylket og registrert bestand har vært under fastsatt bestandsmål de siste årene. De siste vintrene er

det registrert opptil flere ulike familiegrupper i grenseområdene Bindal-Nærøy. Inneværende vinter er det ifølge Rovbase registrert spor etter familiegruppe i Åbygda i Bindal og ved Innerfolda i Nærøy.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Gjennomsnittlig over de siste tre årene ligger bestanden av gaupe under det fastsatte bestandsmålet for region 7. Ut fra en totalvurdering av ovennevnte forhold og med tanke på rask iverksettelse når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, har Miljødirektoratet likevel gitt Fylkesmennene myndighet til å iverksette skadefelling etter forskriften § 9 innenfor gitt kvote og tidsrom.

Fylkesmannens vurdering
Voengel Njaarke reinbeitedistrikt har vinterbeite i de vestlige delene av distriktet, i Bindal og Nærøy kommuner. Så langt i vinter er det påvist syv rein drept av gaupe i vinterbeiteområdene. Tre av disse i Åbygda-området i løpet av de siste ti dagene. Også tidligere år er påvist betydelige tap til gaupe i vinterbeiteområdene til distriktet.

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan for region 7 avsatt som byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Prinsippet om byrdefordeling av gaupebestanden i områder som brukes til beite for sau og/eller rein vil nødvendigvis innebære fare for tap. Altså at man må akseptere et visst skadenivå som ikke gir grunnlag for å skyte gaupe. Vi vurderer imidlertid at omfanget av påviste tap inneværende vinter er slik at det kan være grunnlag for skadefelling.

Reinbeitedistriktet har i flere år fått tilskudd over FKT-midlene (forebyggende og konfliktdempende tiltak) for å transportere tamrein til de kystnære delene av distriktet som et tapsforebyggende tiltak. Dette med bakgrunn i at det forventes å være et lavere rovvilttrykk her sammenlignet med distriktets beiteområder lenger inn i landet. Vi vurderer at dette taler for å innvilge fellingstillatelse i dette området.

Terskelen for skadefelling innenfor byrdefordelingsområdet må videre sees i forhold til bestandsmåloppnåelsen i regionen. Per i dag ligger vi under bestandsmålet. Siden år 2000 har registrert bestand i hovedsak ligget under bestandsmålet, kun ett år var bestanden større enn bestandsmålet (2009) og ett år var den akkurat på bestandsmålet (2013).

Konklusjon
Fylkesmannen vurderer at det ikke foreligger annen tilfredsstillende løsning enn å iverksette skadefelling av gaupe. Vi legger vekt på omfanget av påviste tap inneværende vinter og de

siste dagene, samt tapshistorikk i området. Videre legger vi vekt på områdets betydning som beiteland for distriktet og at kystområdene tradisjonelt har hatt mindre samlet rovdyrpress.

Fellingsområde som omfatter deler av Nærøy kommune i Trøndelag
Hovedandelen av de påviste tapene, og de ferskeste tapene, ligger i Bindal kommune. Fellingsforsøket skal derfor ha utgangspunkt i det aktuelle tapsområdet i Bindal. For å gi fellingslaget nødvendig fleksibilitet i forbindelse med fellingsforsøket, er det imidlertid avsatt et forholdsvis stort fellingsområde som også går inn i Nærøy kommune i Trøndelag. Dette er gjort i samråd med Fylkesmannen i Trøndelag. Det aktuelle området er utenfor forvaltningsområdet for gaupe i region 6. Bestandsmålet for gaupe i region 6 er 12 årlige ynglinger. De siste årene har registrert bestand ligget godt over bestandsmålet for regionen.

Forholdet til familiegrupper av gaupe
I Miljødirektoratets vedtak av 01.06.2017, med kvote for fellingstillatelser for gaupe, er det satt vilkår om at familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. Direktoratet har skrevet at «I tilfeller der det er kjente familiegrupper av gaupe innenfor aktuelle områder for skadefelling, skal de tiltak som er mulige for å unngå felling av voksen hunngaupe, være iverksatt.»

I denne saken er det observert både familiegruppe og enkeltgauper i det aktuelle tapsområdet. I forbindelse med skadefelling er det vanskelig å gjennomføre tiltak for å hindre uttak av voksen hunngaupe, da unger og voksen dyr er tilnærmet like i størrelse. Direktoratet har vurdert saken og har gitt dispensasjon fra vilkåret om at familiegrupper er unntatt fra tillatelsen.

Motorferdsel i forbindelse med skadefellingsforsøket
Fylkesmannen kan ved vedtak om skadefelling av rovvilt i medhold av rovviltforskriften § 9, sette til side de regler som ellers gjelder i viltloven om felling/jakt- og fangstmetoder. Viltloven § 21 forbyr bruk av motorkjøretøy til blant annet lokalisering av vilt.

Effektiv sporing i fellingsområdet er viktig for å øke sjansene for å lykkes med fellingsforsøket, og for å øke sjansene for å felle det skadegjørende individet. For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Fylkesmannen fra viltlovens § 21 og tillater bruk av snøskuter for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe. Dispensasjonen gjelder innenfor fastsatt fellingsområde og fastsatt fellingsperiode. Dispensasjonen gjelder for inntil to snøskutere.

Forfølgelse og avledning av viltets oppmerksomhet med snøskuter er ikke tillatt, og det er heller ikke lov å felle vilt fra snøskuter. Våpen skal være forsvarlig nedpakket under kjøring, jf. § 22-8 i våpenforskriften.

Dersom det skal brukes motorkjøretøy i utmark, er det også nødvendig med kommunens tillatelse etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (motorferdselforskriften). Slik tillatelse kan kommunen gi i medhold av motorferdselforskriften § 6. Vi gjør også oppmerksom på at den enkelte grunneier har anledning til å nekte kjøring selv om det er innhentet dispensasjon fra kommunen/vernemyndighet.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen
Det stilles kr 15 000,- til rådighet til dekking av utgifter (ikke lønn) til personellet, jf. rovviltforskrifta § 9. Videre vil deltakere på kommunalt/interkommunalt skadefellingslag motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskrifta § 9a. Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på inntil 50 000,-. Maksimal døgnsats per jeger er kr 1600,-. Se mer informasjon om godtgjøringsordningen i brev av 18.06.2012 til kommunen. Merk at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskrifta § 15.

Bruk av hund
Hund kan være et nyttig hjelpemiddel både under fellingsforsøket og i forbindelse med evt. ettersøk. Fylkesmannen viser til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/ jaging av beitedyr.

Vilkår knyttet til vedtaket
1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med 12.01.2018 til og med 29.01.2018.

2. Tillatt område for felling:
   Bindal kommune øst for Kollbotnet.
   Nærøy kommune nord for Foldafjorden og øst for Kollbotnet

3. Rapport fra fellingsforsøket skal sendes til Fylkesmannen i Nordland snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 28.02.2018. Rapporten skal inneholde en beskrivelse av fellingsinnsats, aktivitet av rovvilt, erfaringer med fellingsforsøket og omfanget av skuterbruk, samt kostnadsoverslag og anmodning om utbetaling av økonomisk støtte.

4. Kommunen er ansvarlig for å oppnevne deltagere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Fylkesmannen før fellingsforsøket starter. Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagere av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.

5. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling med rifle skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. §§ 15 og 16 i Forskrift av 22.03.2002 om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt.

6. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 00 og etter arbeidstid på Fylkesmannens vakttelefon 478 29 091. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.

7. Dersom rovvilt skadeskytes, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved

skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.

8. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.

9. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim. Instruks for ivaretakelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no), under Instrukser.

10. Fellingslaget/kommunen skal gi en kort statusrapport for fellingsforsøket minimum annethvert døgn, dette kan gjøres per e-post til fmnooys@fylkesmannen.no.

11. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Saksopplysninger
Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage
Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.
En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:
Foreningen Våre Rovdyr
Fylkesmannen i Trøndelag
Mattilsynet Region nord
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland Reindriftssamers fylkeslag
Nordland Sau og Geit

Norges Naturvernforbund – Nordland
Nærøy kommune
Rovviltnemnda i Nordland
Statens naturoppsyn Nordland og Trøndelag
Trøndelag politidistrikt
Voengel Njaarke RBD v/ alle siidaandeler